

Dugnadsgruppe *Imitasjon av norsk som andrespråk*

Norsk snakket eller skrevet med preg av at det dreier seg om et andrespråk, blir ofte imitert. Iblant er det snakk om en etterligning som ikke er ment å ha noen annen effekt enn å vise hvordan aksentpreget norsk lyder eller ser ut, andre ganger tar imitatoren sikte på å skape en bestemt virkning. Hensikten kan for eksempel bare være å lage underholdende moro, men det kan også være et ønske å henge ut personer eller grupper av personer. I noen tilfeller har vi å gjøre med forsøk på å gi inntrykk av at man ikke har ferdigheter i norsk på førstespråksnivå, og dermed ville de dem man snakker eller skriver til. Forskning om dette fenomenet har bare så vidt kommet i gang her i landet. I prosjektet «Imitasjon av norsk med andrespråkspreg» (Golden og Kulbrandstad) er det så langt gjennomført tre studier, nemlig analyser av et trusselbrev i Lørenskog-saken, av manesjespråket til sirkusdirektøren Arnardo og av stand-up-komikeren Lene Kongsviks scenefigur Danuta. Det overordnede målet med prosjektet er å bidra til innsikt i folkelingvistiske stereotypier om aksentpreget norsk.

Med dugnadsgruppa på årets NOA-konferanse ønsker vi å stimulere til forskningsaktivitet om ulike perspektiver på imitasjon.

Anne Golden (MultiLing, UiO) & **Lars Anders Kulbrandstad** (Høgskolen i Innlandet):

a) *Imitasjonstypologi*

Det finnes teori om imitasjon på områder som psykologi, dyreforskning og kunsthistorie. Det er også utviklet imitasjonstypologier, og eksempler på dette finner vi blant annet innen merkevarebygging og utviklingspsykologi. Når det gjelder språk, har vi så langt ikke funnet noe tilsvarende. I tilknytning til tre studier vi har gjort av ulike former for imitasjon av andrespråksnorsk, har vi arbeidet med en imitasjonstypologi for språk. Denne vil vi presentere i dette innlegget.

b) *Imitasjon av innvandrerenspråk: Ikke morsomt lenger?*

I Morgenbladet av 17. mars 2023 rettes søkelyset mot situasjonen for humor i Norge. Framtredende komikere fra 90-talls generasjonen reflekterer over spørsmålet om deres form for humor har gått ut på dato. Det gjelder bl.a. framstilling av innvandrere som komisk virkemiddel. Dette har vi fulgt opp gjennom intervjuer med representanter for den generasjonen standup-artister og dagens unge komikere. Vårt fokus er på imitasjon av innvandreres måte å snakke norsk på, som nyere norsk humorhistorie er full av, blant annet Robert Stoltenbergs karakterer i Borettslaget, Lia Tønnes Ali Reza og Lene Kongsvik Johansens Danuta. I vårt innlegg diskuterer vi om det har skjedd en vending i norsk standup-humor også når det gjelder språklig imitasjon.

Rafael Lomeu Gomes, Toril Opsahl & Unn Røyneland (MultiLing, UiO)

Imitation game? Karnevalesk humor i mediarepresentasjoner av (andrespråkspreget) norsk

I dette innlegget diskuterer vi planlagt imitasjon av norsk som andrespråk brukt i humor i populærkulturen. Trekk som assosieres med talere av norsk som andrespråk, inngår i repertoaret til ungdommer i heterogene, urbane miljøer i det som populært er blitt kalt «kebabnorsk». Det dreier seg om både om uttale, leksikalske og morfosyntaktiske trekk, som brudd på V2-regelen eller overforbruk av maskulin genusmarkering. Slike multietnolektiske talestiler er nå veletablerte, og det er ikke rimelig å kalle språkbruken for imitasjon. Det vi skal ta for oss, imidlertid, er tilfeller der multietnolektisk stil blir parodierte for å framheve, utfordre eller befeste identitetskategorier. Helt konkret vil vi ta utgangspunkt i avisartikler publisert mellom 2015 og 2021 hvor søkeordet «kebabnorsk» forekommer, og sammenstille med analyser av videoklipp fra TV-serier hvor imitasjoner av «kebabnorsktalende» personer brukes til å skape humor. Med utgangspunkt i et rasiolingvistisk perspektiv (Rosa 2019), teorier om autentisitet (Coupland 2003; Woolard 2016) og Bakhtins karnevalesk-begrep (Bakhtin 1965, 1981; Kjus 2005), diskuterer vi både tilfeller av naturalisering av sammenhengen mellom språk og kropp, og tilfeller der (meta-)parodiske framstillinger kan utfordre stereotyper og bidra til en denaturalisering av språk/kropp- og språk-/sted-forbindelser. Studien vår kan bidra til en bredere forståelse av mangfoldsdiskurser i samfunnet, særlig om hvordan stereotyper blir (re-)produsert, og maktforhold forhandlet.

Ragni Vik Johnsen (UiT Norge arktiske universitet)

«Do you langrenn bra?» - Stiliserte identiteter i flerspråklige familier

I dette innlegget diskuterer jeg stilisert språkbruk blant flerspråklige ungdommer i en familiekontekst. Innlegget tar utgangspunkt i et datamateriale som består av 14 timer opptak av flerspråklig familiekommunikasjon i tre flerspråklige familier og intervjuer med de samme familiemedlemmene. I analysene av de interaksjonelle dataene vil jeg vise eksempler på hvordan ungdommer i familiene stiliserer språkbruk i familiekommunikasjon, og jeg vil legge særlig vekt på tre tilfeller hvor ungdommene stiliserer et aksentpreget språk. Couplands (2007) teorier om stilisering danner det teoretiske utgangspunktet for analysen, og jeg vil bruke dette rammeverket for å diskutere hvordan familiemedlemmene i disse utdragene konstruerer identiteter, og forhandler om sosiale roller og makt. I tillegg til de interaksjonelle analysene vil jeg trekke inn metaspråklige ytringer fra familiemedlemmene som dreier seg om aksentpreget tale og forestillinger om hva det vil si å kunne et språk. På bakgrunn av disse utdragene vil jeg diskutere hvordan de kan ses i sammenheng med overordna diskurser om flerspråklighet og andrespråkspreget språkbruk.